

Pod Svícem: Domácí násilí v Česku zažil každý pátý, systémová změna je nutná

Jasně pojmenovat a definovat pojem domácí násilí. Edukovat veřejnost o jeho různých formách a podobách. A změnit legislativu tak, aby byl systém nejen funkční podporou pro oběti, ale aby se společnost postupně naučila domácímu násilí i předcházet. Takové cíle si klade iniciativa Pod Svícem. Spoluzaložila poslankyně Barbora Urbanová (STAN), která upozorňuje, že domácí násilí je rovněž i starostenské téma.

„Starostové a starostky jsou blízko lidem. Řeší na denní bázi jejich problémy. Bohužel, zejména na menších obcích, se často setkávají i s tragickými případy domácího násilí. A chtějí pomoci. Z příběhů, které se knám dostaly, můžeme vycházet a opravit systém, který často selhal. Můžeme navrhnout legislativní změny. A hlavně můžeme ukazovat, že pokud obětem nepomůžeme stát se hrdiny, nemusí to přežít,“ shrnula Urbanová.

[Pod Svícem](#)

[Podcast Pod Svícem](#)

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[X \(dříve Twitter\)](#)

TAKÉ ČTĚTE:

**Názory našich poslanců
na konsolidační balíček
v rubrice TŘI POHLEDY
str. 7**

Hnutí STAN PŘEDSTAVUJE NOMINANTY NA LÍDRY DO EVROPSKÝCH VOLEB

Předsednictvo hnutí STAN 17. srpna nominovalo lídry pro nadcházející volby do Evropského parlamentu. Do čela samostatné kandidátky hnutí s názvem Starostové a osobnosti pro Evropu se postaví Jan Farský a Danuše Nerudová. Jejich pozici bude muset potvrdit ještě celostátní výbor hnutí. Profesorka Nerudová, která v lednu neúspěšně usilovala o roli hlavy státu, přijala nabídku hnutí a chce za něj bojovat za lepší Evropu.

„Cítím zodpovědnost vůči všem, kteří mi dali hlas v prezidentské volbě a chtěli změnu. Populismu se musíme znovu postavit a nabídnout mu alternativu. (...) S hnutím

STAN máme společnou celou řadu témat – od ochrany přírody přes podporu venkova až po rovná práva pro všechny. Hnutí staví na důležitém kontaktu politiků s realitou života lidí v regionech a nabízí odborníky, kteří se nebojí tvrdé práce. Jejich proevropská politika navíc stojí na hodnotách, které mi jsou blízké,“ uvedla Nerudová na sociálních sítích.

„Rozumíme si nejen po programové stránce, ale i po té lidské. Věřím, že naše vzájemná synergie nám pomůže dosáhnout v evropských volbách přesvědčivého výsledku.“

(pokračování na str. 2)

Společnost odolná proti „rozděl a panuj“

VÍT RAKUŠAN

Začátkem léta zahýbaly veřejnou debatou konflikty mezi Ukrajinci (ať už skutečnými, nebo domnělými) a Romy: konflikt v Brně, který skončil tragickou smrtí mladého Roma, spustil řadu dalších, lokálních incidentů, kterých se ochotně chopili hlavně ti, kdo to ani s Romy, ani s Ukrajinci nemyslí dobře. Vycítili šanci být tím „třetím, co se směje“, zatímco se dva perou. Zvedla se vlna nevole až nenávisli vůči Ukrajincům, Romům i policistům. Neoprávněná – výtržností a potyček se neúčastní národy nebo etnika, ale konkrétní lidé. A policie je řešila a řeší tak, jak jí ukládá a umožňuje zákon, a volí postup, který v danou chvíli vyhodnotí jako nejvhodnější.

(Pokračování na str. 2)

SPOLEČNOST ODOLNÁ PROTI „ROZDĚL A PANUJ“ – Vít Rakušan

(pokračování ze str. 1)

Ve spolupráci s vládní zmocněnkyní pro otázky romské menšiny, vládní zmocněnkyní pro lidská práva a kolegy z ministerstva vnitra pracujeme na tom, aby tyhle události zůstaly přesně tím, čím jsou – tedy lokálními konflikty. A by se na lokální úrovni, společně se zástupci Romů a Ukrajinců, řešily.

Bez ohledu na to, že některé projevy Romů, ať už romských „influencerů“ nebo řadových účastníků demonstrací, byly nenávistné, nespravedlivé a jednoznačně za hranou, romskou frustraci jako celek musíme brát vážně. Většinou si to neradi připouštíme, ale pro skutečnou integraci Romů, jejímž základem je podle mě rovný přístup ke vzdělání a vytvoření opravdu početné vrstvy romské inteligence, profesionálů, budoucích vzorů, jsme jako společnost neudělali dost. A jsme tím sami proti sobě. Romové, kteří ze svojí situace nevidí východisko, se pak podobně jako další podobně frustrovaní lidé stávají snadným terčem pro věrozvěsty snadných a rychlých, tedy populistických řešení.

Stavět jedny proti druhým – třeba Romy proti Ukrajincům, seniory proti mladým v otázkách důchodů nebo zaměstnance proti podnikatelům ve věci zdanění, je bohužel osvědčenou taktikou těch, kdo se řídí heslem „rozděl a panuj“. Znesvářená, vnitřně rozdělená společnost se snáze ovládá. Obranou proti tomu je společnost odolná. Vůči svodům rychlých a snadných řešení, nerealistickým slibům zabaleným do chytlavých sloganů, hybridním hrozbám a populismu. Na vytvoření takové společnosti rychlý a snadný recept neexistuje, ale konkrétní kroky už v tom děláme. A o tom bych rád napsal něco víc příště.

VÍT RAKUŠAN,
ministr vnitra, předseda hnutí STAN

HNUTÍ STAN PŘEDSTAVUJE NOMINANTY NA LÍDRY DO EVROPSKÝCH VOLEB

(pokračování ze str. 1)

Oba jsme připraveni pro to udělat maximum, a to jak při skládání skvělé kandidátky a přípravě programu, tak v samotné předvolební kampani,“ komentoval rozhodnutí Danuše Nerudové přidat se k týmu STAN místopředseda hnutí Jan Farský, který má sestavení kandidátky do eurovoleb na starosti.

Podle předsedy hnutí, ministra vnitra Víta Rakušana, je Nerudová přesně takovou osobností, jakou si Starostové na evropské kandidátce přejí. „Její rozhodnutí ucházet se o nominaci na kandidátku STAN mě osobně hodně těší. Může nám pomoci vybudovat přesvědčivou, sebevědomou evropskou kandidátku. Kandidátku lidí, kteří mají ambici spoluurčovat budoucnost Evropy, ne si přihrávat “malou domů” nebo si z EU udělat

strašáka pro sbírání falešně národoveckých bodů,“ napsal Vít Rakušan.

Eurovolby se uskuteční v květnu 2024 a budou klíčové pro budoucnost Evropské unie. Hnutí STAN chce nabídnout voličům program, který reflektuje jasně proevropskou racionální politiku. Od toho se odvíjí oblasti, na které bude mířit: bezpečná Evropa díky zajištění strategické soběstačnosti v klíčových oblastech, ochrana životního prostředí, podpora přijetí eura a zasazování se o spolupráci regionů, boj proti korupci a posilování demokracie. Pokud celostátní výbor potvrdí nominaci Danuše Nerudové a Jana Farského do čela kandidátky, bude mít hnutí velké šance na úspěch ve volbách.

AKTIVITY STAN NESOU SVÉ OVOCE, TENTOKRÁT I DOSLOVNĚ!

– Pavel Čížek

Jednou je zaorali a spojili do velkých polí, dnes je však znovu hledají a obnovují. Řeč je o polních cestách, které obcím umožňují navrátit území krajinný ráz a zvýšit biodiverzitu. „Při chůzi po obnovené cestě se na krajinu díváte očima předků. Ti ji před staletími našli, vyšlapali a zpevnili,“ popisuje v rozhovoru pro Stanoviny svoji radost z projektu 1000 a 1 cesta jeho zakladatel Pavel Čížek.

Proč jste se rozhodl zahájit projekt 1000 a 1 cesta pro krajinu, co Vás k tomu vedlo?

O obnovu krajiny a zachování hodnoty půdy usilují již desítky let. Projekt 1000 a jedna cesta je velmi jednoduchý, levný, realizovatelný v každém katastru. Proto chci pokračovat a inspirovat další starosty k tomu, aby se chtěli stát na území své obce i hospodáři v krajině.

Splnil projekt Vaše představy, ať už jeho příprava, zapojení dalších obcí nebo výsledný dopad na krajinu?

Ano, první etapa projektu znamenala, že mnohé obce našly v polích bývalé cesty a zatravnily je. V řadě případů na okraji takové cesty vysadily stromy, keře, stromořadí. A hlavně tuto aktivitu STAN převzaly také neziskové organizace i aktivní jednotlivci.

Jaké realizované projekty Vás nejvíce potěšily?

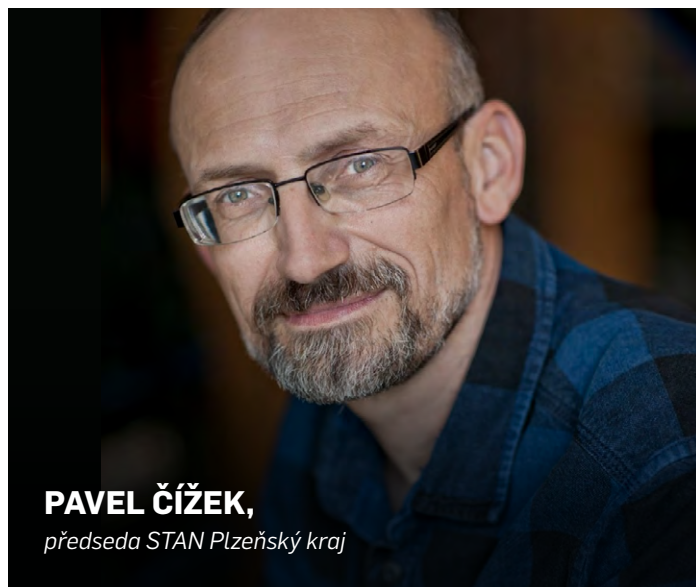
Každá obnovená cesta přináší nový zážitek. Při chůzi po takové cestě se na krajinu díváte očima předků, kteří takovou cestu před staletími našli, vyšlapali, zpevnili. Cesty vedou zpravidla příjemně po vrstevnici. Osobně jsem nejraději, když se zatravněná cesta stane základem pro protierozní ochranu. Když zemědělci cestu akceptují, rozdělí podle ní lány a zasejí podél ní nektarodárné či zelené pásy – úhory. V krajině najednou vznikne místo pro přírodu, útočiště pro ptáky, hmyz, kvetoucí rostliny, motýly. Zajímavé je, když obec zjistí, že po některé z cest je možné vést cyklostezku či naučnou stezku, a zpřístupní ji tak lidem.

Máte nějaké konkrétní rady či doporučení pro ty, kteří se chtějí zapojit?

Je to jednoduché. Obec najde v katastru cesty přes zoraná pole, posoudí – nejlépe po diskusi s občany – která z cest stojí za obnovu, ohlásí stavebnímu úřadu změnu kultury z orné na trvalý travní porost a může se začít. Důležitá je dohoda se zemědělci – pachtýři této obecní cesty. A pak stačí cestu vytyčit v terénu a dohodnout se na výsevu trávy. Údržba v dalších letech spočívá v sečení či mulčování travního porostu.

Jaké další plány máte v tomto směru do budoucna, chystáte pokračování projektu?

V brzké době vyzveme obce emaily a na Facebooku, aby se k této aktivitě připojily a zúčastnily se některého semináře. Semináře plánujeme uspořádat v každém kraji. Na seminářích dostanou starostové mnoho podrobnějších informací i kontakty na obce, které tyto projekty realizovaly.

PAVEL ČÍZEK,
předseda STAN Plzeňský kraj

Smyslem projektu je udělat rychle něco konkrétního, co má smysl, pomůže ochraně půdy, biodiverzitě a udělá to radost místním obyvatelům. Je to konkrétní příspěvek k tomu, aby katastr dané obce byl o trochu odolnější, přizpůsobivější probíhající klimatické změně.

Klíčové priority hnutí STAN

Komunitní energetika, stabilita v krizi, udržitelné vzdělávání, dostupné bydlení a zdravá krajina. To je pět klíčových priorit hnutí STAN, které na začátku roku zvolil celostátní výbor. Jde o zásadní oblasti, kterým se v následujících letech bude hnutí aktivně věnovat jak v komunální, tak na celostátní úrovni. Priority spojuje téma udržitelnosti.

„Jedná se o oblasti, kterým se STAN dlouhodobě věnuje a jsou důležitá jak pro naše členy, tak pro voliče. Znamená to tedy, že u nich dokážeme propojit legislativu, exekutivu a také ideovou ukotvenost hnutí. Jen taková témata jsou v konečném důsledku realizovatelná,“ popsala Michaela Šebelová, místopředsdkyně hnutí STAN.

EVROPSKÁ LEGISLATIVA NA OBNOVU PŘÍRODY JE KLÍČOVÁ ČÁST AGENDY EU

– Stanislav Polčák

V Evropě čelíme nebyvalému úbytku biodiverzity, přílišného užívání chemických látek, zněčišťování, změn klimatu a navíc stojíme patrně před šestým masovým vymíráním živočišných i rostlinných druhů. Zodpovědnost by nám proto měla velet učinit vše pro obnovu přírody. Přesto se návrh takové evropské legislativy stal předmětem ideologických bojů, v nichž se racionální diskuse téměř vytratila.

Česká média se evropským tématům zpravidla příliš nevěnují, nejde-li o imigrační krizi či zákaz spalovacích motorů. Posledních několik měsíců však evropskou politiku ovládal spor o to, zda na úrovni EU schválit novou legislativu na ochranu a obnovu přírody.

Návrh Komise čelil velké kampani jak příznivců, tak odpůrců, kteří uváděli, že díky nové legislativě bude ohrožena potravinová bezpečnost Evropy. Taková argumentace ukazuje na zásadní nepochopení vážnosti situace. Například jen u opylovačů (včel a jiného opylujícího hmyzu) čelíme obrovskému úbytku. A potravinová bezpečnost je při zásadním úbytku opylovačů zcela vyloučená.

Nařízení o obnově přírody je klíčovou součástí unijního závazku, aby oteplení oproti pre-industriální době nepřesáhlo 1,5 °C. Tuto hodnotu vědci považují za zlomovou, její překročení patrně povede k oteplení planety v takovém rozsahu, který učiní velké části planety (i EU) neobyvatelnými. Kromě zničení řady ekosystémů by to též znamenalo rozsáhlou humanitární katastrofu, s velkou pravděpodobností vedoucí k masové migraci lidí z postižených oblastí. Uzdravení evropské krajiny má též významné adaptační benefity, povede k posílení odolnosti přírody a významně zlepší perspektivu občanů Unie na kvalitní a plnohodnotný život i v případné situaci, kdy průměrné globální oteplení přesáhne cílovou hodnotu. Předložená legislativa se zaměřuje na různé ekosystémy – suchozemské, pobřežní, sladkovodní, městské, lesní a zemědělské.

Návrh se zaměřuje také na téma propojení řek, identifikaci a odstranění překážek, které brání propojení povrchových vod, tak aby do roku 2030 bylo obnoveno alespoň 25 000 km řek do volně tekoucího stavu. Nosnou částí návrhu jsou opatření ve prospěch opylujícího hmyzu ve snaze zvrátit pokles populací opylovačů do roku 2030 a dosažení rostoucího trendu populací opylovačů s metodikou pravidelného monitorování aktuálního stavu. Jinou klíčovou částí návrhu představují zemědělské ekosystémy, zejména zvýšení počtu lučních motýlů a ptáků, zemědělské krajiny, zásoby organického uhlíku v minerálních půdách, orné půdy a navýšení podílu zemědělské půdy s vysokou krajinnou rozmanitostí. Návrh pamatuje také na obnovu odvodněných zemědělsky využívaných rašeliníšť. Nemohu zapomenout na lesní ekosystémy, především dosažení rostoucího trendu u stojícího a ležícího mrtvého dřeva, nerovnoměrného stáří lesů, propojenosti lesů, početnosti běžných lesních ptáků a zásob organického uhlíku v lesních ekosystémech.

Původní návrh Evropské komise doznal významného změkčení jak při jednání členských států, tak v rámci projednávání v Evropském parlamentu. Aktuálně se o finální podobě jednotlivých opatření vyjednává. Měl jsem možnost přímo s Komisí o některých změnách osobně jednat. Jsem rád, že je velká šance prosadit ještě do konce volebního období rozumnou podobu legislativy, bez jejíhož prosazení bychom za pár let mohli stát možná již před neřešitelným problémem. Stojíme totiž na rozcestí, máme-li slovy jedné české duchovní písně „zachovat dědictví předků“ a předat ho v udržitelné podobě, je obnova ekosystémů spolu s dalšími opatřeními jedna z nejdůležitějších společných politik Evropské unie.

PROČ A JAK ŘEŠIT OBNOVU ČESKÉ PŘÍRODY?

– Eva Volfová

V posledních desetiletích byla naše příroda využívána na velkých rozlohách až příliš intenzivně. Dnes sčítáme škody. Jsou to nejen smrkové lesy sežrané kůrovcem, pole ničená erozí, vysychající řeky a rozkolísané klima. Dochází k celkovému poklesu odolnosti krajiny, sníženému zadržování vody nebo ztrátě biologické rozmanitosti. Degradace přírody bohužel pokračuje alarmujícím tempem, což poškozujeme lidskou společnost, ekonomiku i klima. Proto se ptám: Potřebuje naše příroda obnovu? Podle mě rozhodně ano!

Jak taková obnova přírody vypadá? Klíčové je vrátit vodu a život do krajiny. Cílem je, aby se v ní dobře žilo (nejen) lidem. Nechceme přece vyprahlá, pouštím podobná pole, přes která ani nevede cesta. Když zaprší, máme pak z velkých lánů všechnu půdu v podobě bahna přímo na návsi. Potřebujeme obrovské plochy rozčlenit cestami, alejemi, zatravněnými pásy. Tam, kde se drží voda, nechme obnovit mokřad. Někde můžeme vyndat meliorační trubky nebo je alespoň nechat ucpané, abychom zamezili odvodňování půdy.

A víte, že když jsou v půdě žížaly (odborně širší skupina organismů zvaná edafon), zadržuje několikrát více vody a ukládá více uhlíku? Péče o půdu s dostatkem organické hmoty by tak pomohla nejen samotným zemědělcům s produkcí, ale i krajině.

Také toky jsou technickými úpravami a bohužel i znečištěním dohnané na hranu ekologického kolapsu, přičemž letní úhyny ryb jsou jen špičkou ledovce. Potoky je nutné vysvobodit z betonových koryt. Někde může pomoci s obnovou mokřadů a toků také bobr. Potřebujeme komplexní revitalizaci toků, ale někdy můžeme iniciovat přírodní procesy a nechat pracovat vodu a bobra a vrátit toky do přírodě blízké podoby. Říční nivy jsou klíčovými pro zadržování vody, to by měla být jejich hlavní funkce.

Někoho možná překvapí, že biodiverzita je v dnešní krajině hodně ohrožená zarůstáním. Když máme za městem zarůstající sad, můžeme zde zavést pastvu a obnovit květnaté louky plné motýlů. Staré stromy můžeme ponechat jako obydlí pro ptáky a hmyz. Kromě ovcí a koz je na stále více lokalitách využívána pastva exmoorských poníků a zubrů.

Řada obcí má ve svém majetku obecní lesy. Obnova smrkových lesů po kůrovci by měla probíhat s maximální podporou přírodního úspěchu a případně dosadby listnatých dřevin.

Někdo má to štěstí, že má ve své blízkosti chráněné území. I tam je často potřeba zlepšit péči, ale jsou zde alespoň částečně zachovány přírodní procesy. Můžeme zde vidět, jak příroda funguje a přenášet tuto zkušenost i do krajiny kolem nás. Je zřejmé, že nestačí malé rezervace uprostřed intenzivně využívané „pouště“.

Zdravá příroda a krajina jsou zásadní pro dlouhodobé přežití, zdraví, prosperitu a bezpečnost. Jsme na přírodě plně závislí. Krajina, která poskytuje jak obživu člověku, tak dostatek prostoru volně žijícím druhům, je zdravější a odolnější vůči projektům klimatické krize.

EVA VOLFOVÁ,

náměstkyně ministra životního prostředí

Příklady možností, jak zlepšovat stav krajiny, najdete například na webu

[ZDRAVÁ KRAJINA](#)

Změna krajiny, která pomůže před povodněmi

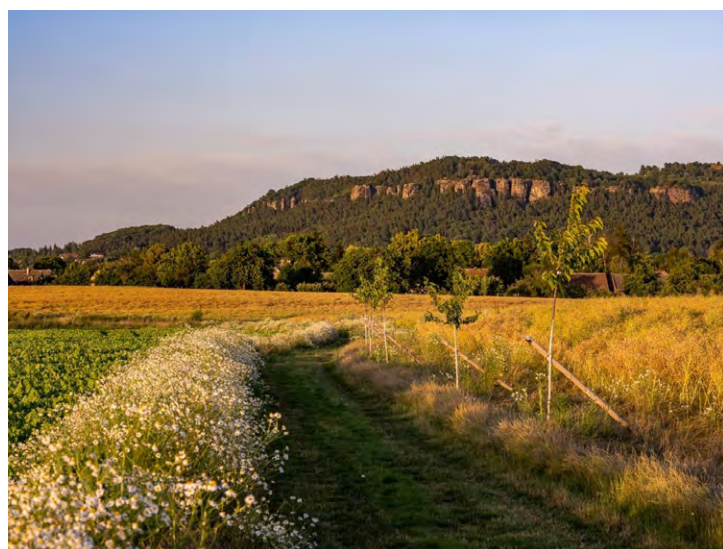
Díky realizaci komplexních pozemkových úprav v Suché Lozi bylo umožněno vyhotovení protipovodňového suchého poldru. Ten má za úkol chránit domy a zahrady u dolní autobusové zastávky před vyplavením vodou z přívalových srážek či silných deštů. Povodí poldru je svažité, protáhlé a tvoří jej ze 100 % orná půda. Pravidelně se v něm zadržuje srážková voda a stal se tak lákadlem například pro vodní ptactvo a jiné živočichy. Také místní občané si sem rádi zajdou na procházku a kochají se tímto užitečným krajínotvorným prvkem.

Petr Gazdík, poslanec

MOŘICE PRACUJÍ V KRAJINĚ A PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VÍCE NEŽ 20 LET

Vše začalo komplexními pozemkovými úpravami skrz stavbu dálnice D1. Pak v roce 2003 otevřelo biocentrum Mokroš, mokřad zbudovaný na poli, kde vždy byly mořiny, od toho původ slova Mořice. Na to navázal v roce 2008 biokoridor Obora, předně retenční nádrž vody, o rok později sad starých odrůd ovoce z naší Hané. V rámci budování prvků územního systému ekologické stability pokračujeme dále, například loni jsme na 5 ha zbudovali další biokoridor s biocentrem Padělky, 5 tisíc stromů a 6 tisíc keřů. Vysazujeme skoro každý rok aleje a stromy i v intravilánu, navracíme listnaté místo nevhodných jehličnanů, výběrem druhů stromů se snažíme zvýšit biodiverzitu a vytvářet kosterní zeleň. Projektově máme připravený poslední biokoridor, který propojí většinu již zbudovaných. Výsadbou pásu zeleně dochází k rozbití lánů polí na menší plochy, omezení vodní i větrné eroze, zvyšuje se prostupnost krajiny pro lidi i zvířata a zvěř má více úkrytů. Důraz klademe v obci i na enviromentální výchovu a to oněch 20 let, například školka má svou Motýlí zahradu a prvky této výchovy v každodenním programu, veřejnosti slouží naučné hřiště Zahrada pěti smyslů.

Tomáš Pavelka, starosta Mořic, předseda mSTAN

Obnova cest na Mníchovohradištsku

V roce 2016 jsme vytypovali tři lokality, kde se vytvoření nových cest jevílo jako nejvhodnější a zároveň realizovatelné v relativně krátkém časovém horizontu. Samotná obnova cest se setkala s takřka výhradně pozitivní odezvou a cesty se brzy staly cílem procházek, místem, kam se jdou sportovci proběhnout či projet na kole. Vše však chtělo svůj čas – zprvu byly cesty hrbolaté a místní nám je museli pomoci prošlapat. Celková realizace trvala přes 18 měsíců – bylo třeba cesty vyznačit, kolem nich vybudovat brázdy, aby nedocházelo k jejich zaplavování po vydatných deštích, ztuhlou a zvrásněnou půdu bylo třeba rozrušit, následně osít, srovnat a upravit okolní porost. Dnes cesty lemují přes 70 stromů – třešní, které jsme podél nich společně vysázeli.

Ondřej Lochman, poslanec

TŘI POHLEDY: JAKÝ JE VÁŠ NÁZOR NA ÚSPORNÝ BALÍČEK?

Hana Naiclerová: Nechceme zvyšovat zadlužení našeho státu

Dojednat ozdravný balíček napříč koalicí nebylo vůbec jednoduché. Předchozí vláda nám předala veřejné finance ve stavu jejich rozkladu, do toho se naše země potýká s mnoha dalšími problémy, které je třeba řešit a které nikdo nečekal, jako je válka na Ukrajině a rekordní inflace.

V koalici ale máme shodu na tom, že nechceme dál zvyšovat zadlužování státu na úkor budoucnosti našich dětí, to máme společné.

Jako odpovědní politici vytváříme kompromis na tom, co a jak danit, i když to není vždy jednoduché. Za mě je velký úspěch, že se podařilo seškrtnat nesystémové a nedůvodné daňové výjimky, zřehlednit daňový systém, a že stát plánuje šetřit na výdajích, zejména na zbytečných dotacích. Pozitivem je zvýšení zdanění hazardu a dává smysl i zvýšení daně z nemovitosti, která je v ČR abnormálně nízká. Každého to bude trochu bolet, ale je lepší začít šetřit teď než v budoucnu tvrdě narazit.

Za nešťastné považuji oddělení novin od časopisů do zvýšené sazby DPH. A také nevidím důvod nezdaňovat víno spotřební daní, obzvláště když tři čtvrtiny spotřeby vína v ČR je z dovozu. Naše drobné vinaře umíme podpořit i jinak.

Petr Liška: Děláme krok k řešení současné finanční situace

Konsolidační balíček je v dnešní době rozhodně potřebný. Pozitivně hodnotím to, že má vcelku vyvážený dopad na všechny oblasti, které ovlivňují občany země, zejména na straně příjmů státu, tedy v daňové oblasti. Ve výdajové oblasti bylo pravděpodobně dosaženo maximálního možného řešení, které lze v dohledné době použít. Dlouhodobě bychom však měli směřovat k méně byrokratickému a úspornějšímu státu, pro který nepracuje až 20 % ekonomicky aktivních občanů. Pro dosažení toho je třeba snižovat počty úředníků a nadbytečnou státní agendu.

Co mi v konsolidačním balíčku chybí, je návrat k superhrubé mzdě a z ní vyplývajícího zdanění. Její zrušení je jedním z klíčových vlivů, které nás dostaly do situace nedávné i současné inflace. Věřím, že její znovuzavedení, nebo zavedení podobného systému by pomohlo efektivně řešit současnou situaci. Celkově vzato je konsolidační balíček akceptovatelným kompromisem k řešení současné finanční situace, ale nesmí to tím skončit.

Jarmila Levko: Problémy nemůžeme dále odkládat

Tempo zadlužování se již dávno vymklo kontrole, a proto není pochyb, že je třeba přistoupit ke konsolidaci veřejných financí. Nemůžeme problémy dále odkládat, naopak, je nezbytné podniknout razantní a efektivní opatření.

Za rozumný krok považuji omezení dotací, zejména ty, které míří směrem k firmám a soukromníkům. Například v uplynulém roce zaznamenalo mnoho potravinářských firem rekordní zisky, což vede k otázce, zda některé dotace, například ty na energie, byly skutečně nezbytné. Zároveň mám však mírné pochybnosti ohledně úpravy sazeb daně z přidané hodnoty. Navržené změny nepřinesou vyšší příjem do státního rozpočtu. Otázkou tak je, zda byl tento zásah do DPH skutečně nutný.

Spolu s balíčkem se bude měnit i zákon o rozpočtovém určení daní, čehož bychom měli maximálně využít a pokusit se narovnat financování krajů a posílit financování krajských měst. V současné době jsou oproti ostatním zvýhodněna některá města, jako je Brno, Ostrava nebo Plzeň.

DOBROVOLNÍ HASIČI V LÉTĚ: STRÁŽCI BEZPEČÍ V DOBĚ SUCHA

– Michaela Opltová

Léto je obdobím slunečných dnů, výletů do přírody a relaxace v otevřené krajině. Avšak spolu s příjemnými chvílemi nás toto období také konfrontuje s rostoucím rizikem požárů. Suché a horké počasí totiž vytváří ideální podmínky pro jejich vznícení, a to nejen v lesích, ale i na polích a travnatých plochách. V tomto ohroženém období se dobrovolní hasiči stávají klíčovými strážci bezpečí a ochrany přírody.

Lidé by měli být v létě zodpovědní a respektovat preventivní opatření. Nedopalky od cigaret či otevřený oheň mohou snadno způsobit zhoubné požáry, které ohrožují nejen majetek, ale také životy lidí a zvířat. Proti tomuto nebezpečí jsou dobrovolní hasiči v první linii. Bez jejich rychlé reakce a nasazení by se požáry mohly šířit nepředstavitelným způsobem. Jak se ukázalo v případě hrozivého požáru, který zpustošil krajinu Českého Švýcarska, stačí málo a živel za sebou nechá na dlouhá léta zpustošenou krajinu a těžko vyčíslitelné ekonomické i ekologické škody.

Léto znamená pro dobrovolné hasiče mimořádnou zátěž. Zvýšené riziko požárů vyžaduje jejich stálou pohotovost a rychlou akci. Kromě profesionálních hasičů jsou právě dobrovolní hasiči těmi, na které se společnost spoléhá v době krize. Jejich nezištné úsilí a ochota riskovat vlastní bezpečí pro ochranu druhých je nepostradatelná. Avšak aby byli schopni plnit svou roli efektivně, je nutné, aby měli vhodné podmínky.

Zajištění dostatečného tréninku a vybavení pro dobrovolné hasiče je klíčové. Cvičení jim umožňují zdokonalit své dovednosti a získat sebedůvěru pro případ reálného nasazení. Vybavení odpovídající moderním standardům je nezbytné pro jejich vlastní bezpečnost a úspěšné zvládnutí požárního nebezpečí.

Současná úroveň vědomostí o změnách klimatu naznačuje, že léta budou stále horká a suchá. To znamená, že riziko požárů bude i nadále narůstat. Proto je důležité, abychom dobrovolným hasičům věnovali pozornost, podporu a zdroje, které potřebují k tomu, aby mohli plnit svou nezastupitelnou roli v ochraně společnosti a přírody.

A tak, když se vydáte na letní výlet do přírody, pamatujte na zodpovědné chování. Nedopalky nepropadejte do suché trávy a oheň zakládejte pouze na místech, kde to je povoleno. A když se na obzoru zvedne sloup kouře, pamatujte na dobrovolné hasiče, kteří stojí na strážní našeho bezpečí v tomto náročném období.

BOUŘLIVÁ DEBATA OKOLO DCA – ČESKO-AMERICKÉ SMLOUVY

– Josef Flek

Mezinárodní smlouva, se kterou musely souhlasit obě komory Parlamentu. Podepsal ji prezident. Přesto je na místě se alespoň ke sněmovnímu pojednávání dohody vrátit. Diskuzi na plénu doprovázela kritika především z řad opozičního SPD, nikoliv však věcná, naopak plná nepravdivých tvrzení. A proto mi přijde důležité si několik klíčových bodů ujasnit.

Co to vlastně DCA je?

DCA si můžete představit jako jistou formu manželství. Svatební akt (přistoupení k NATO) a následná hostina (smlouva SOFA) nestačí k jeho realizaci. Víte, že další desítky let budete s tím druhým člověkem sdílet domácnost, tak si musíte stanovit bližší a konkrétnější pravidla. A těmi jsou v případě česko-amerických obranných vztahů normy obsažené v DCA.

A co taková pravidla manželství obsahují?

Například jde o přístup k dohodnutým zařízením a prostorům a jejich užívání, kdy přístup budou mít obě smluvní strany. Dále se jedná o umístování obranného vybavení, zásob a materiálu - vždy však v souladu s českým právním řádem a vždy po informování a souhlasu české strany. Další oblastí, kterou smlouva postihuje, je vlastnictví majetku. Všechny stávající nemovitosti využívané pro obranné účely zůstanou v majetku ČR. Ty nové budou převedeny na český stát, jakmile už je nebude nutné pro vojenské účely používat.

Budou tady vojenské základny cizích států?

NE. Žádná vojenská základna nebude na základě DCA vybudována, smlouva k tomu nedává právní základ. Výkřiky, že zveme zahraniční vojska do naší země, jsou zcela nepravdivé. Pobyt vojsk bude nadále schvalován oběma komorami Parlamentu

JOSEF FLEK,

poslanec a místopředseda Výboru pro obranu PS PČR

ČR a bude vždy časově omezen. Jakékoli prodloužení musí opět schválit obě komory. A také mohou kdykoliv pobyt zrušit. DCA se této oblasti vůbec netýká.

Na co DCA, když už máme dohodu SOFA?

Dohoda mezi členskými zeměmi NATO o statutu jejich ozbrojených sil (SOFA) nezahrnuje všechny oblasti spolupráce a neřeší určité problémy. Proto uzavíráme DCA, která se těmito detailům věnuje.

Komentář k Senátem schválené česko-americké dohodě o obranné spolupráci

Obdobný dokument má uzavřen se Spojenými státy americkými většina zemí NATO, včetně Bulharska či Rumunska. Z východních členů aliance zbývala jen ČR. Některé senátorky a někteří senátoři sice v souvislosti se schvalováním smlouvy připomněli rok 1968. To jsou dvě diametrálně odlišné situace. V tom roce, kdy přišli Rusové, se nás nikdo na nic neptal. Byla to okupace. Obsah dokumentu je vedle toho formulován v bezpečnostním zájmu naší republiky. Upravuje právní vztahy, řeší oblasti, které mohou souviset s možnou přítomností amerických vojáků v Česku nebo spoluprací amerických a českých ozbrojených sil na českém území. Dohoda byla schválena pro potřeby naší bezpečnosti v případě ohrožení, a to je dobře. Máme necelých 30 000 vojáků, a nejsme tak schopni se adekvátně bránit. Američtí vojáci tedy mohou pomoci v situaci, kdy to budeme potřebovat.

Jan Sobotka, senátor

DŮCHODOVÁ REFORMA: HASÍME POŽÁR, ABYCHOM MOHLI STAVĚT.

– Daniela Kaiserová

Koalice slaví a opozice křičí. Tak vypadala nálada ve Sněmovně po schválení novely zákona o důchodovém pojištění. Opozice svými projevy ukázala, že pro ni jde pouze o politický prostor, díky kterému může získat voliče. Zcela ignoruje ekonomické výhledy a nepřináší žádné konstruktivní návrhy, nad kterými by právě s vládní koalicí mohla diskutovat.

Novela reaguje na současnou situaci, kdy se výrazně navyšuje dluh důchodového systému a rozevírají se nůžky mezi vysoko a nízkopříjmovými skupinami penzistů. Změny se dotýkaly prvního pilíře a proběhly především v oblasti předčasných důchodů a systému valorizací. Jedná se o pomyslný první krok na cestě k tomu, aby bylo možné důchodový systém reformovat, protože o změnu volá už dlouho.

Abychom mohli porozumět krokům naší vlády, vyvrátit nepravdivé nebo zavádějící pokřikování opozice a přiznat si, že tyto kroky jsou skutečně nutné, přestože jsou bolestivé, musíme si nejprve odpovědět na několik otázek.

Jak funguje náš důchodový systém?

Český důchodový systém se řídí principem solidarity. Občané, kteří odpracují určitou dobu a přispívají ze svých platů do důchodového fondu, mají nárok na pravidelnou měsíční penzi. Z důchodového fondu se peníze vyplácí průběžně. To znamená, že současní pracující platí současné důchodce.

Jakou roli má demografická křivka?

Demografická křivka ukazuje, jaké procento populace tvoří jednotlivé věkové skupiny. Pokud se na křivce výrazně zvýší podíl starších osob (osoby nad důchodovým věkem), hovoříme

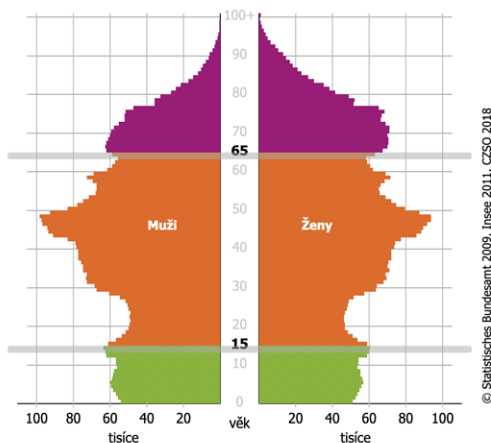
o stárnutí populace. To znamená, že počet důchodců vzhledem k počtu aktivních pracovníků roste, což může vyvolat nerovnováhu ve financování důchodového systému. Jednoduše řečeno: Větší množství důchodců bude platit menší množství pracujících. Z toho důvodu je důležité zohledňovat demografické trendy v důchodové politice.

Proč hrozí, že na důchody nebude?

Právě kombinace průběžného důchodového systému se stárnutím populace je největším ohrožením pro současný systém důchodů. Pro udržitelnost současného důchodového systému je zásadní poměr mezi pracujícími a lidmi v důchodovém věku. Pojďme si to ukázat na příkladu: Dnes jsou v produktivním věku silné ročníky tzv. Husákových dětí, z jejichž příspěvků do důchodového systému se platí současní lidé v důchodu. I přesto, že teď převažuje počet pracujících nad lidmi v důchodu, musí si stát na důchody každý rok půjčovat desítky miliard korun. To znamená, že i přes příznivé podmínky – silné ročníky v produktivním věku a nízká nezaměstnanost – je systém v deficitu.

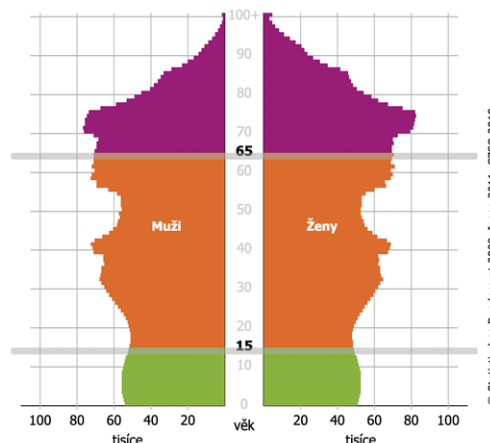
Co se stane, až silné ročníky půjdou do důchodu a v produktivním věku budou slabé ročníky z 90. let? Před touto situací varují odborníci i politici. Jde o často zmiňovaný rok 2050, kdy

Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2023
Česká republika

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva (1950 - 2101)

Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2050
Česká republika

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva (1950 - 2101)

by v případě, že by nenastala žádná změna, padl důchodový systém do dluhu 350 miliard korun. Takové zadlužování není pro stát udržitelné, důchody by tak začaly rapidně klesat a velká část seniorů by byla ohrožena chudobou.

Nastal čas s tím něco dělat!

Před černými scénáři nás může ochránit rychlá a efektivní změna celého důchodového systému. V tomto roce odhlasovala Sněmovna změny na prvním pilíři, nicméně zásadní jednání o komplexní reformě bude na programu za rok. Hnutí STAN do jednání přináší jasnou vizi, jak napravit současnou situaci a zajistit, aby i budoucí generace měly dobré důchody.

Důchodová reforma totiž nebude spočívat pouze v úpravě prvního pilíře, za cíl si klade upravit celý systém tak, aby byli i dnešní čtyřicátníci a mladší na důchod zajištěni. Skrze zefektivnění sporičích systémů a navýšení výkonnosti penzijních fondů budou moci všichni jednoduše zlepšit svůj životní standard v důchodu. „Když zvládneme přenastavení systému penzijních fondů dobře, získáme výhody jak pro budoucí důchodce, tak i pro naše hos-

podářství. Spoření na důchod vytváří velký objem kapitálu, který má skrze penzijní fondy hledat co nejlepší zhodnocení – u nás i v zahraničí. V některých zemích je tento objem například i ve výši dvojnásobku jejich ročního hrubého domácího produktu,” napsal ve svém komentáři představujícím právě již zmiňovanou reformu Viktor Vojtko – poslanec a expert na důchodový systém hnutí STAN. Penzijní fondy by se tak měly stát výhodným nástrojem pro spoření si na důchod, který bude vložené prostředky adekvátně zhodnocovat. Současné nastavení, které nepokryje ani inflaci, neplní svoji funkci dobře.

Podle hnutí STAN je hlavní ingrediencí pro tento recept zřízení veřejnoprávního penzijního fondu, který by konkuroval soukromým fondům, jež by se ho svými nabídkami snažily překonat. Zároveň by tento veřejnoprávní fond sloužil pro všechny, kteří se o tyto záležitosti nechtějí zajímat, a zaručoval jim alespoň nějaké jistoty na starší.

Úpravy třetího pilíře v plánované důchodové reformě nám pomohou dodržet slib a zajistit spravedlivé a důstojné důchody i pro budoucí generace.

CHCEME VÍC ČISTÉ ENERGIE. I KVŮLI NAŠÍ NEZÁVISLOSTI

– Matěj Brydl

Jestli jsme se v něčem zasekli v minulém století, je to výroba elektřiny. Stále do velké míry spoléháme na uhlí místo toho, abychom investovali do obnovitelných zdrojů energie. A tím i do našeho zdraví, do naší přírody, do naší budoucnosti, do naší nezávislosti.

Rozdíl v tom, kolik zelené energie vyrobíme my a kolik ostatní členské státy EU, je propastný. Zatímco u nás energie z větru pokryje mizivé 1 % spotřeby, průměr Unie je 17 %. Ztrácíme tolik, že výmluva na přírodní podmínky a na absenci větrného poobřeží neobstojí. Ústav fyziky atmosféry Akademie věd ČR před časem spočítal, že větrné elektrárny by mohly pokrýt až 28 % naší spotřeby. To by ale vyžadovalo nejen změnu zákonů, ale i změnu našeho myšlení. „Jsou to předsudky, některým lidem se to nelíbí, bojí se třeba hluku. Ale ty zkušenosti z jiných zemí ukazují, že větrná energie, která je čistá a velmi šetrná k životnímu prostředí, má velký potenciál,” říká ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela.

Díky úpravě legislativy chce ministr dát větrné energetice nový impuls. V současné době trvá povolovací proces skoro deset let. Zkrátit by se mohl v průměru na dva roky. Cílem je, aby se do roku 2030 podíl energie vyrobené pomocí větru minimálně ztrojnásobil. Síkela připomíná, že investice do větrných elektráren pomohou i české ekonomice: „Ocel se vyrábí v Trinci, stojany v Chrudimi, ložiska v Zámruku u Pardubic a SKF v Chodově u Sokolova vyrábí mazací komponenty.“ I to může být argument pro ty, kteří jinak rozvoj čisté energie odmítají.

Předchozí vlády zaspaly při rozvoji energie nejen z větru, ale i ze slunce. K výraznému rozšíření fotovoltaik přispělo až zjednodušení povolovacích procesů a, přízně si, energetická krize. Ještě v roce 2021 bylo v Česku připojených 50 620 fotovoltaik.

V prvním pololetí letošního roku jich bylo už 130 331. Statistika jejich celkového výkonu (nárůst z 2 184 MW na 2 969 MW) ukazuje, že nejde o obrovské solární elektrárny zabírající celá pole, ale primárně o malé elektrárny na střechách rodinných domů.

Rozšiřování solárních elektráren na další objekty je v zájmu nejen jejich majitelů, kteří díky tomu ušetří nemalé prostředky za elektřinu, ale i v zájmu celé země, která tím posiluje svou energetickou nezávislost.

Jozef Síkela ve vládě prosadil novelu energetického zákona. Ta umožní sdílení vyrobené elektřiny v rámci energetických komunit. „Každý bude moci být aktivním zákazníkem a elektřinu vyrobenou v jednom místě na českém území využívat i někde jinde. Typicky z chaty si ji posílat do bytu. Nebo ji posílat třeba svým známým a příbuzným,” vysvětluje ministr princip komunitní energetiky a připomíná to, co platí i v případě větrných elektráren: „Posílí naši nezávislost, budeme moci snížit výdaje za energie či lépe chránit životní prostředí.“

Ke schváleným i chystaným reformám české energetiky připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu web www.energiezame.cz. Návštěvníci na něm najdou rady, jak na energiích ušetřit, opatření na pomoc firmám i domácnostem nebo aktuální stav plynových zásobníků.

Ptáme se hejtmanů: Jak ve svém kraji bojujete se suchem?

PETR KULHÁNEK

Karlovarský kraj se mění z regionu, kde „pršelo vždycky i když ve zbytku republiky bylo slunečno“ na kraj, který je jedním z nejohroženějších suchem v celé zemi. I letošní sezóna je výrazně suchá, až do té míry, že jsme vyhlásili významné riziko nebezpečí požárů. To je aktuální situace, nicméně problematika sucha vyžaduje dlouhodobá řešení. Ve velké míře jsou po celém kraji uplatňována opatření k zadržování vody v krajině, zejména v podobě budování menších vodních děl, rybníků, tůní, mokřadů či revitalizace rašelinišť. Velkou část regionu také dnes již obsluhuje navzájem propojovaná infrastruktura vodovodů, která zajišťuje dostatečné zásobování vodou. Protože sucho je rizikem dlouhodobým, hasičský záchranný sbor také pracuje na detailní identifikaci částí regionu významně ohrožených suchem, a tím náchylných k požárům, ze které pak vzejdou technická, organizační a režimová opatření k minimalizaci rizik spojených se suchem.

JOSEF SUCHÁNEK

Sucho považuji za zásadní hrozbu, jejíž řešení je na celé společnosti. Musíme ji řešit s pochopením a zapojením občanů, obcí, měst, krajů, celé země. Každá entita musí přidat „svůj díl aktivity“. Řešíme zde důsledky dlouhodobých klimatických změn, z velké části způsobené námi. V Olomouckém kraji máme podpůrné dotační programy na zadržování vody v krajině, to je zásadní. Dotace mohou čerpat občané, sdružení, firmy a obce. Jde o podporu výsadby stromů a alejí, zakládání tůní a mokřadů, podporu přírodě šetrného zemědělství. V kraji jsme tyto dotace dokonce významně navýšili.

Velkým problémem je, že dnes máme na území Česka o třetinu menší délku vodních toků, než tomu bylo před 100 lety. Příčinou je regulace a narovnávání říčních koryt. Řešení tohoto problému je na úrovni státu.

PETRA PECKOVÁ

Byla jsem starostkou Mnichovic, když se v roce 2018 staly prvním městem, které „vyschlo“. Proto beru boj se suchem velmi vážně a podpora všech řešení pro zlepšení situace je naší velkou prioritou při vedení Středočeského kraje. Významně podporujeme opatření pro zadržování vody v krajině. Na mokřady, retenční nádrže, obnovu rybníků a další podobné projekty směřuje většina z našich fondů životního prostředí, v kterých je jen pro letošek přes 130 milionů korun. Desítky milionů pak máme připraveny pro velké vodohospodářské stavby, jež se zvládání sucha věnují. A pak máme řadu drobnějších opatření, která dlouhodobě pomáhají řešit následky klimatických změn. Ať už jde o fond na podporu výsadby stromů, které příznivě ovlivňují klima ve městech a obcích, nebo o rozsáhlý program rekonstrukcí krajských nemocnic a dalších krajských objektů, kdy se dbá na energetické úspory a také například zelené střechy.

MARTIN PŮTA

Liberecký kraj má funkční Plán pro zvládání sucha a nedostatku vody. V rámci Dotačního fondu Libereckého kraje máme program na podporu projektů k zadržování vody v krajině. Z něho každoročně putují na projekty mířené proti suchu miliony korun, a tak například za poslední čtyři roky vznikly v regionu více než dvě stovky opatření v oblasti adaptace na změnu klimatu. Nejčastějším typem projektů je budování tůní, malých vodních nádrží, revitalizace drobných vodních toků, přerušení odvodňovacích meliorací, výsadba remízku či vytváření zasakovacích průlehů. Liberecký kraj podporuje i takzvaná zeleno-modrá opatření v obcích tak, aby dešťová voda neutíkala rychle kanalizací, ale vsákla se do půdy. Ostatně obdobná opatření realizujeme i u svých projektů, například při rekonstrukcích anebo nových stavbách myslíme na využití šedé vody k zavlažování či splachování, stavíme zelené střechy apod.

Z Komory aneb jak žijeme ve Sněmovně

Pavla Pivoňka Vaňková:

Dnešní setkání s Evou Pavlovou bylo především o sociální oblasti, které se ve Sněmovně především věnuji. Řešily jsme např. náhradní výživné nebo témata ze sociálně-právní ochrany dětí. Určitě jsme se neviděly naposledy – naopak v další spolupráci budeme pokračovat.

[Facebook](#)

Jan Berki:

[Prague Pride](#) není jen karnevalový průvod v centru Prahy. Během týdne se uskutečnila řada akcí, během nichž se setkala spousta lidí. Je to připomenutí toho, že jsme odjakživa součástí společnosti a také toho, že tu stále probíhá debata o narovnání práv.

[Facebook](#)

Eliška Olšáková:

Ministr průmyslu [Jozef Síkela](#) u nás na Zlínsku [Rožnov pod Radhoštěm](#) je jedno z center byznysu ve [Zlínském kraji](#). Společně s ministrem Jozefem Síkelou jsme navštívili společnost ON Semiconductor, která se specializuje na výrobu čipů pro elektromobily a energetická zařízení.

[Facebook](#)

Ondřej Lochman:

Do [Veselé u Mnichova Hradiště](#) zavítal Ondra Kobza. Procházeli jsme stezku Živé paměti a mluvili o [Poesiomatu](#) v regionu. Vzpomínali na projekt [Piána na ulici](#), které jsme před 10 lety umístili i do [Mnichova Hradiště](#) do „podloubí“ na náměstí.

[Facebook](#)

POMOC UKRAJINĚ: STÁLE AKTUÁLNÍ TÉMA

– Jan Sobotka

Pod organizační taktovkou senátního Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost jsme s kolegy senátory ve dnech 12. – 16. 6. odcestovali na oficiální návštěvu Ukrajiny. Pečlivě zorganizovaný program nás vedl přes Polsko do Lvova, Kyjeva a Dnipra (někdejšího města Dněpropetrovsk). Do země není možné letět letadlem, ani po vlastní ose. Jeli jsme vlakem. O cestě se dopředu nehovořilo. Z města do města jsme se přemísťovali v noci.

Na Ukrajině jsme byli doprovázeni nejenom velvyslancem či konzulem, ale i chráněni ochrankou. Jednání probíhala na úrovni guvernátorů, představitelů politických výborů, ale i nevládních neziskových organizací, anebo zástupců krymsko-tatarského národa. Ze všech výstupů vyplynulo, že Ukrajina děkuje za pomoc, kterou Česko poskytuje.

Cílem cesty bylo zjištění, jak je pomoc organizována, kam konkrétně cílena, jak aplikována či kde realizována. Zpětnou vazbou pro nás byly informace, co a kde potřebují, s čím můžeme dále pomoci.

Konec války je zatím v nedohledu, ale při jednáních bylo zřejmé, že představitelé Ukrajiny ani v nejmenším nepochybují o vítězství. Jejich lidé se budou bit do „posledního dechu“. Také plně věří, že budou moci vstoupit do NATO a EU, a to je jejich hlavní a jasný horizont snažení.

Pokud by měla být Ukrajina částí EU, musí nastat určité nutné procesy, které vnímají. Musí si uvnitř země udělat pořádek a nastolit důvěru pro přicházející firmy a podnikatele. V té souvislosti jsou si plně vědomi, že pomoc ze strany Západu nebude možná, pokud svoji zemi neočistí. Aby finanční prostředky a práce, které tam budou investovány, nepadly do rukou oligarchů nebo mafie.

Západ v podpoře Ukrajiny neochabuje. Že se tak skutečně děje ukázala nedávná jednání např. summitu Severoatlantické aliance v litevském Vilniusu.

V té souvislosti bych rád uvedl, že se Ukrajinci už nyní soustřeďují na budoucí obnovu země. Zahajují postupné kroky, aby příchozí firmy mohly začít podnikat. Nežebrají, ale vidí pomoc jako budoucí mezinárodní spolupráci. Bude ji třeba ve všech oblastech a směrech. Od budování vodovodu po veřejná osvětlení, resp. stavby celých měst.

I my v Česku nesmíme přestat s pomocí v domnění, že nic nepotřebují. Musíme přemýšlet o tom, co a jak bude do budoucna. Zatím není vyhráno. Naopak je třeba vydržet.

JAN SOBOTKA,
senátor

VYZNAMENÁNÍ PRO PILOTA RAF Z KARLOVARSKÉHO KRAJE

– Miroslav Balatka

Sudetský Němec členem československé bombardovací peruti RAF? Itakové příběhy přinesla II. světová válka, jejíž konec na našem území si vždy v květnu připomínáme. Jeden z příběhů je spjat i se Sokolovským, tehdy Falknovským rodákem. Tady se v roce 1921 narodil Theodor Schwarz. V roce 1943 ve věku pouhých 21 let padl za Československo v Anglii. Jsem přesvědčen, že jeho odvahu, hrdinství a ochotu položit život za zemi, kterou považoval za svůj domov a bojoval proti nacismu, bezpráví a příslušníkům vlastního národa, je třeba ocenit. Navrhl jsem ho proto prezidentu republiky na státní vyznamenání – Medaili Za hrdinství in memoriam.

Theodor Schwarz se narodil 24. prosince 1921 v Sokolově, tehdeším Falknově, německým rodičům Josefu a Anně Schwarzovým. Na „centrálce“, tedy na dnešní 2. základní škole absolvoval školní docházku. Tady mu byla v roce 1998 odhalena pamětní deska. Stihl ještě dva ročníky obchodní školy. Po nástupu Adolfa Hitlera k moci se jeho rodiče, kteří byli demokratického smýšlení, rozhodli v roce 1938 emigrovat do Velké Británie. Theodorův otec se 8. března 1940 dobrovolně přihlásil do československé zahraniční armády a nastoupil k pozemnímu personálu 312. stíhací peruti RAF do funkce ošetřovatele – zdravotníka. Jeho příklad následoval i jeho syn. Než byl zařazen do služby, byl podroben zkoumání, zda nejde o nacistického špiona. S ohledem na jeho národnost vynaložila na jeho prověření Britská zpravodajská služba mnohem vyšší prostředky než u jiných letců. T. Schwarz přes mnohé těžkosti, např. mluvil pouze německy, nastoupil po výcviku a několika povýšení k 311. československé bombardovací peruti RAF. Tady absolvoval 11 operačních letů, celkem nalétal 92 hodin a 3 minuty. U pobřežního velitelství měla perut především provádět hlídkové lety, ničit hladinová plavidla, ponorky a doprovázet a chránit spojenecké konvoje zásobovacích lodí. 30. srpna 1943, odstartoval Theodor Schwarz s dalšími členy posádky na běžný cvičný let, přičemž krátce po vzletu se jeho letoun bohužel zřítil k zemi. Mladý letec byl pohřben na československém oddělení hřbitova v anglickém Brookwoodu. Rodiče a sestra zůstali po jeho smrti v Anglii a příbuzní, kteří bydleli u nás v pohraničí, byli i přes protesty některých letců, odsunuti. Theodor Schwarz byl výjimečným hrdinou, jehož krátký, ale velmi silný životní příběh dokazuje, že nelze zobecňovat a že svět zdaleka není černobílý. Přestože se narodil v Sudetech a byl německého původu, rozhodl se proti Německu bojovat. Život položil za Československou republiku, kterou považoval za svůj domov, a za hodnoty svobody a demokracie, které první republika představovala. Je důležité ukazovat, jak liché může být paušalizování, a zdůrazňovat, že za každou historickou událostí stojí konkrétní lidé, jejich rodiny a jedinečné životní příběhy. Děkuji historikům a badatelům, že takové příběhy odhalují. V Karlovarském kraji je více podobných osudů.

Proto jsem se rozhodl navrhnout Theodora Schwarze prezidentu republiky na udělení vyznamenání a zkusit získat tomuto návrhu širší podporu. Podařilo se mi zajistit podporu Zastupi-

MIROSLAV BALATKA,
senátor

telstva města Sokolova a Zastupitelstva Karlovarského kraje. Připojilo se také několik senátorů, které tento silný příběh, se kterým jsem se seznámil, zaujal a také další občané a zastupitelé. Připojil se dopisem také hejtman Karlovarského kraje Petr Kulhánek. Moc bych si přál, aby prezident vybral z letošního velkého množství návrhů i Theodora Schwarze. Ve spolupráci s britskou ambasádou se nám navíc nakonec podařilo dohledat i pozůstalé, neteř a synovce, kteří v Británii žijí a kteří by si v případě udělení toto vyznamenání převzali.

NOVELA ZÁKONA O DRAHÁCH BY BYLA V POŘÁDKU, PROBLÉM BYL V INSTITUTU PŘERUŠENÍ PROVOZUSCHOPNOSTI DRÁHY

– Hana Žáková

Nedostatečné zapracování připomínek samospráv, definitivní konec možnosti dopravy velkých nákladů po železnici, prohloubení znevýhodnění některých oblastí a snížení turistické atraktivity, která by mohla vést k vyliďňování venkova. To jsou hlavní důvody, proč jsem se rozhodla podat pozměňovací návrh k předložené novele zákona o drahách, která by umožnila zakonzervovat málo využívané železniční tratě. Pozměňovací návrh nakonec Senát schválil, a novela se tak vrací zpět do Sněmovny.

Samotná novela měla být o adaptaci českého právního řádu na evropské nařízení o právech a povinnostech cestujících v železnicích dopravě, přepravě. Musím říct, že konečně jsem zajásala i já, jako člověk, který využívá dráhu, že přibude více práv pro cestující. Například možnost zakoupení jízdenky přímo ve vlaku bez příplatku či usnadnění přepravy handicapovaných cestujících nebo jízdních kol.

Problém však vidím v dodatečném návrhu ministra dopravy Martina Kupky. Ve druhém čtení v Poslanecké sněmovně byl načten pozměňovací návrh, který zavádí zcela nový institut přerušování provozuschopnosti dráhy. Není podle mě šťastné, že neprošel legislativní radou vlády, tedy celým připomínkovacím řízením, kde by byly vypořádány připomínky všech dotčených subjektů. Navíc se vůbec nejednalo s obcemi, kterých se tato novela bezprostředně týká. Nemůže to být pouze o provozovateli a objednavateli. I to byl důvod, proč jsem se rozhodla pozměňovací návrh předložit.

Dodatečný návrh ministra s sebou přináší jistá rizika. Likvidace železniční dopravy lokálního charakteru může vést nejen ke snížení turistické atraktivity mnoha oblastí, definitivnímu konci možnosti dopravy velkých nákladů po železnici, ale také k vyliďňování venkova, a to často těch nejohroženějších periferních oblastí, jež jsou obvykle geograficky, ekonomicky i sociálně znevýhodněné. Tímto přístupem se může jejich znevýhodnění ještě prohloubit. Přitom se nejedná jen o periferie jako takové, ale i o takzvané vnitřní periferie.

Zastávám názor, že zákon tímto jde proti obcím. Samosprávy totiž neměly možnost argumentovat proti rušení tratí. Ze zákona nevyplývá, že majitel trati nebo její části je povinen dopředu informovat dotčené obce. To by mohlo znamenat problém především pro neuvolněné starosty, protože by museli vědět, kdo je vlastníkem dané dráhy či vlečky a hlídat jeho internetové stránky. Na reakci by měli jen tři měsíce. Velká města se na to mohou nějak zařídit, ale u malých obcí si to nedokážu představit. Osmnáct let jsem starostovala v malé vsi, takže vím, o čem mluvím. Problém může nastat i v případech, že se vedení obce vymění. Není stanoveno, na jak dlouho se trať přerušuje. Konzervace tratí navíc neznamená, že tam koleje zůstanou. Vlastník je může sejmut a zůstane jen val. Kdyby nový starosta chtěl provoz trati obnovit, proces by byl velmi komplikovaný a znamenalo by to obrovské výdaje, pro některé by to bylo doslova likvidační. V podstatě by

HANA ŽÁKOVÁ,
senátorka

mohlo docházet ke zrušení tratí bez toho, aby prošlo řádným rozhodnutím o takovém majetku.

Ve spolupráci se Sdružením místních samospráv jsem proto navrhla institut přerušování provozuschopnosti dráhy vypustit. Toto rozhodnutí schválil i senátní Podvýbor pro energetiku a dopravu a následně i nadpoloviční většina senátorů. Novela se tak vrací zpět do Sněmovny. Dáváme tak prostor, aby prošla celým připomínkovým řízením. Takto narychlo se nedají přijímat zásadní věci tohoto druhu.

LETNÍ KEMP MLADÝCH STAROSTŮ, TENTOKRÁT Z KROMĚŘÍŽE A MALEBNÝCH MOŘIC

– Marek Stratilík

Již tradičně se členové mládežnické organizace Mladí starostové sešli v průběhu léta v některém z míst naší krásné České republiky. Déšť byl asi jedinou kaňkou na jinak skvěle vydařeném víkendu, kdy členové navázali kontakty mezi sebou navzájem, objevovali krásu historické Kroměříže, ale zejména se dozvěděli mnoho o fungování obce Mořice na Prostějovsku.

Tomáš Pavelka, nejmladší starosta v celém Česku a předseda Mladých starostů a nezávislých v jedné osobě, zahájil prohlídku obce pozváním účastníků k sobě na úřad, kde představil úspěchy za své tříleté působení v pozici starosty a neméně zajímavé plány a vize do budoucna. Mezi nimi například změnu územního plánu a tím i rozšíření obce o více než padesát nových domů, které budou připomínat tradiční hanácký ráz, a nebudou tak vybočovat z architektury patrné po celé obci.

Kostel sv. Martina z 18. století řadí místní k jedné z hlavních dominant obce. Mladí starostové měli možnost nahlédnout dovnitř na krásný zdobný interiér plný maleb, ale také na běžně nepřístupné ochozy lemované sochami. Při nedávné události pádu přilehlého stromu na kostel se jedna ze soch poničila a bude nutné ji v budoucnu opravit. Jak ale říká pan starosta, „problémy jsou jen převlečené příležitosti“.

Hanácká pohostinnost se projevila nejen při návštěvě rekonstruované budovy mateřské školy, kde paní ředitelka s paní učitelkou připravily občerstvení, ale také při výborném obědě v budově hasičárny. Pepin z Hané, hanácký senátor a bývalý starosta obce Náklo Marek Ošťádal, poslankyně Michaela Šebelová a náměstek ministra pro místní rozvoj Radim Sršeň byli vzácnými hosty a účastníky debaty, která se konala v místní knihovně v budově zámku. Hosté představili svoje životní příběhy, a mladí tak i zde mohli načerpat inspiraci pro své současné i budoucí působení v orgánech státní správy i samospráv po celé zemi.

Zlatou tečkou za dnem plným zážitků bylo grilování na Zahradě pěti smyslů, jedné z dalších skvělých myšlenek starostů Mořic. Pokud váháte s návštěvou obce, jistě neváhejte. Rozhodně totiž má co nabídnout.

PŘÍBĚH O CÍSAŘSKÝCH LÁZNÍCH

– Jiří Klsák

Na podzim roku 2010 jsem po letech občanských aktivit vstoupil v komunálu do aktivní politiky. A to zejména s cílem pracovat pro občanskou společnost na jiné úrovni a nadále hájit zájmy památkové péče v oblasti naší bohatě dochované historie.

V době, kdy jsem vstoupil do aktivní politiky, se shodou okolností diskutovala s Karlovarským krajem připravená projektová dokumentace k záchraně významné, avšak dlouhodobě zanedbávané budovy Císařských lázní v Karlových Varech, jedinečnému lázeňskému skvostu z konce 19. století. Problematickým momentem se tehdy stal další osud zdánlivě nevýznamné přípravné rašeliny, která byla od počátku duší těchto rašelinových lázní. Ač navržena k demolici, podařilo se ji zachovat. Karlovy Vary prožívaly koncem 19. století naplno období Zlatého věku. Ani devastující povodeň, která zasáhla město v roce 1890, jeho lázeňský rozmach a prosperitu nezastavila. V roce 1891 vznikla z iniciativy tehdejšího předního karlovarského balneologa a městského radního Karla Bechera myšlenka nového velkého reprezentativního lázeňského zařízení s nejmodernějším provozem v tehdejší rakousko-uherské monarchii, jež by sloužilo v největší míře rostoucí oblíbenosti slatinných procedur. Dne 3. prosince 1892 rozhodla městská rada o stavbě nové reprezentativní budovy podle projektu vídeňských architektů Ferdinanda Fellnera a Hermana Helmera na pozemcích bývalého měšťanského pivovaru. Pseudorenesanční lázeňská budova v soudobém módním architektonickém slohu byla vystavěna v letech 1893–1895. Hrubá stavba objektu byla uskutečněna během pouhého roku a za další rok bylo dokončeno provozní a architektonické vnitřní vybavení objektu. Slavnostní otevření proběhlo dne 5. května 1895, při kterém dostala budova název Císařské lázně. V době své největší slávy se Císařské lázně staly centrem lázeňské péče v Karlových Varech. Interiéry lázeňské budovy, připomínající svým podkovovitým řešením půdorysné koncepce spíše divadelní budovy, v sobě skrývaly všechny tehdejší nejmodernější vymoženosti a neobvyklý komfort. Přímo do reprezentativního vestibulu bylo možné vjíždět kočáry, kdo nechtěl stoupat do patra po monumentálním schodišti, mohl použít hydraulický prosklený výtah. Součástí budovy byl i takzvaný Zanderův sál s mechanickým cvičebním náradím pro tehdy módní švédskou léčebnou nápravnou gymnastiku. Celkem 120 vkusně vykachlíkovaných koupelen bylo vybaveno odpočívárnou a dvěma vanami, jednou pro slatinné koupele a druhou pro balneoléčbu s minerální vodou, sprchou, elektrickým osvětlením, parním vytápěním, větracím zařízením, ohřívacem lázeňského prádla, anglickým záchodem, umyvadlem a elektrickými hodinami. Poprvé na světě se zde realizoval systém zavážení van s rašelinou bez vstupu do lázeňské kabinky. Kolem vnitřního obvodu dvora stály galerie, kam byly vany do konkrétního patra vytaženy hydraulickým výtahem a převezeny k finálnímu usazení do koupelen. Tak, aby nedocházelo k nepříjemnému rušení lázeňského provozu hlukem a zápachem, byla příprava rašelinové směsi umístěna do pavilonu mimo hlavní trakt lázeňského domu.

Vysoká prestiž Císařských lázní reprezentovala město Karlovy Vary více než půl století. Postupem času však jejich význam

upadal, mimo jiné také z důvodů zvyšování komfortu pro lázeňské hosty, zásadně nepomohly ani stavební rekonstrukce a modernizace. Takže už koncem osmdesátých let 20. století dříve honosné lázně přestaly být k balneologii využívány. V roce 1994 byl objekt bývalých Císařských lázní nakonec uzavřen. Roku 1998 byla budova vrácena pod správu města Karlovy Vary, které ji v roce 2008 bezplatně převedlo na Karlovarský kraj. Po prohlášení Císařských lázní dne 8. února 2010 nařízením vlády za národní kulturní památku přistoupl Karlovarský kraj k restaurátorským pracím na objektu. V roce 2019 byla konečně zahájena celková rekonstrukce a po dlouhých diskusích bylo nalezeno i budoucí využití celého objektu. Přirozeně se ukázalo, že se při rekonstrukci nelze vrátit k původnímu účelu budovy, neboť udržitelnost takového projektu za daných okolností vývoje lázeňství a potřeb dnešních lázeňských hostů je prakticky nemožná. Proto za pomoci státních financí Karlovarský kraj za přispění města Karlovy Vary vrátil budově nádhery a jedinečnost konce 19. století, ale zároveň z ní vytvořil kulturně-společenské středisko s nádechem historické nostalgie, citlivě spojené s moderní rozebíratelnou vestavbou víceúčelového sálu v atriu objektu.

Za přítomnosti ministra kultury České republiky Martina Baxy byly Císařské lázně dne 16. června 2023 slavnostně otevřeny veřejnosti. Byl to pro Karlovarský kraj, město Karlovy Vary i řadu přítomných hostů neskutečný a nezapomenutelný večer. Měl jsem tu čest si slavnostní okamžiky osobně prožít. Moje nadšení pro obnovenou krásu minulosti však poslední dobou kalí jeden nevyřízený účet, v minulosti vymodlenému rašelinovému pavilonu opět hrozí demolice. Kéž by zvěsti o jeho možné zkáze znamenaly jeho budoucí dlouhý život po boku vlastních Císařských lázní, jimž vždycky oddaně sloužil. Bez něj a jeho technologií jako by Císařské lázně ani neexistovaly. Ani dnes.

CHCEME STEJNÁ PRÁVA PRO VŠECHNY

Hnutí STAN podporuje rovnost a stejná práva pro všechny a aktivně se zasazuje o prosazení manželství pro stejnopohlavní páry. Symbolem toho byla i účast některých členů hnutí na Prague Pride. „Naše hnutí je složeno z političek a politiků z obcí i měst. Zajímáme se o své občany, nasloučáme jim, řešíme s nimi starosti i radosti. Proto je pro nás respekt ke všem lidem přirozený, respekt, který patří k vyspělé demokracii,“ komentovala Aneta Ečeková Maršálová, která už 7 let organizuje účast STANu na této akci.

„Evropa by měla být obranyschopná, ale také by měla být schopná mít svůj bateriový průmysl a vyrábět čipy, ale i léky. Aby se nestala rukojmím v krizích.“

Jan Farský
místopředseda hnutí STAN

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

„Chceme, aby důchodový systém fungoval jako celek úspěšně - jak pro současné a budoucí důchodce, tak i pro státní rozpočet.“

Viktor Vojtko
poslanec

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

UZDRAVUJEME VEŘEJNÉ FINANCE

Uskutečnili jsme první krok směrem k redukci rozpočtových schodků o 150 miliard Kč! Poslanecká sněmovna v prvním čtení schválila konsolidační balíček, který přináší ozdravení veřejných financí. Poslanci budou nyní dále pracovat na finální podobě balíčku, což potvrdil i 1. místopředseda hnutí STAN Lukáš Vlček: „V posledních týdnech děláme, řekněme tu mravenčí analytickou práci, abychom si propočítali určité varianty. Ale to nic nemění na tom, že celé to snažení musí směřovat k robustním balíčku za minimálně 150 miliard a opravdu ke zjednodušování.“

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST NA **WWW.STARAME.SE**

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Kontaktujte nás! www.starostove.cz
facebook.com/starostove